

Narracje na temat polityki narkotykowej w amerykańskim dyskursie parlamentarnym

Maria Plucińska
Uniwersytet Łódzki

<https://doi.org/10.18778/1733-8069.18.3.03>

Słowa kluczowe:

polityka
narkotykowa,
analiza narracyjna,
substancje
psychoaktywne,
dyskurs
parlamentarny

Abstrakt: Stany Zjednoczone odgrywają bardzo ważną rolę w międzynarodowej polityce narkotykowej. Jest to również jeden z pierwszych krajów, które wprowadziły regulacje dotyczące substancji psychoaktywnych. Przez ponad sto lat państwo to stało na stanowisku, że najlepszym rozwiązaniem problemu narkotyków jest prohibicja. Pod koniec 2020 roku nastąpiła jednak liberalizacja polityki narkotykowej, zwłaszcza w odniesieniu do marihuany. Czwartego grudnia Izba Reprezentantów przegłosowała poprawkę dekryminalizującą marihuanę na szczeblu federalnym i aktualnie jest ona procedowana w Senacie. Dzień wcześniej marihuana zmieniła swój status w Jednolitej Konwencji ONZ z 1961 roku i wykreślono ją z listy niebezpiecznych substancji bez zastosowania medycznego. W artykule przedstawiam, jak zmieniły się narracje w Kongresie na temat narkotyków. Interesuje mnie, jak sposób mówienia o problemie wpływa na ostatecznie przyjmowane rozwiązania. W tym celu poddałam analizie narracyjnej stenogramy z procedowania dwóch ustaw: Anti-Drug Abuse Act z 1986 roku, która była wynikiem polityki „zero tolerancji” prezydenta Ronalda Reagana, oraz poprawki dekryminalizującej marihuanę z 2020 roku. Zaprezentowałam główne narracje przedstawicieli Partii Demokratycznej i Partii Republikańskiej, a także to, jak zmieniły się one na przestrzeni lat. Wskazałam również, które z istniejących hipotez na temat przyczyn wyboru danego rodzaju polityki narkotykowej są poparte wynikami analizy narracyjnej dyskursu parlamentarnego.

Maria Plucińska

Doktorantka w Szkole Doktorskiej Nauk Społecznych, przygotowująca praca dotyczy dyskursu parlamentarnego na temat polityki narkotykowej. Studia magisterskie ukończona na kierunku profilaktyka społeczna i resocjalizacja na Uniwersytecie Warszawskim. Zainteresowania: polityka narkotykowa, przestępczość, analiza dyskursu.
e-mail: UL0200316@edu.uni.lodz.pl

© by the author, licensee University of Lodz, Poland
This article is an open access article distributed under the terms and conditions of the Creative Commons Attribution license
CC-BY-NC-ND 4.0 (<https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/>)

Wstęp

Substancje psychoaktywne są używane przez ludzi od tysięcy lat. W czasach starożytnych szeroko stosowano marihuanę i opium jako środki medyczne. W kulturach Ameryk prekolumbijskich popularne było rytualne żucie liści koki czy spożywanie peyotlu. Sytuacja zmieniła się w XIX wieku, kiedy za sprawą rozwoju chemii pojawiły się bardziej uzależniające wersje naturalnych substancji psychoaktywnych (m.in. wyizolowano morfinę z opium i kokainę z liści koki) oraz nowe, bardziej niebezpieczne formy ich zażywania (na przykład za sprawą wynalezienia strzykawki popularna stała się metoda iniekcyjna – por. Davenport-Hines 2006; Hoffmann 2014).

Jednym z pierwszych krajów, w których poruszano problem uregulowań prawnych dotyczących narkotyków, były Stany Zjednoczone, gdzie podjęto tę kwestię na początku XX wieku. Z inicjatywy tego państwa rozpoczęto obrady nad konwencją haską – międzynarodowym dokumentem regulującym produkcję oraz handel substancjami psychoaktywnymi, w pierwszej kolejności opium i pochodnymi, następnie kokainą i marihuaną. W 1912 roku dokument ten został podpisany przez Chiny, Francję, Niemcy, Włochy, Japonię, Holandię, Persję, Portugalię, Rosję, Syjam, Turcję, Stany Zjednoczone oraz Wielką Brytanię (por. United Nations b.d. *Chapter VI...*; United Nations b.d. *The 1912 Hague...*). W 1914 roku z inicjatywy Stanów Zjednoczonych w traktacie wersalskim pojawił się zapis zobowiązujący strony do ratyfikacji konwencji haskiej (*Międzynarodowa Konwencja Opjumowa...* 1922). Obecnie obowiązujące międzynarodowe konwencje Organizacji Narodów Zjednoczonych, regulujące międzynarodową politykę narkotykową, również powstały z inicjatywy Stanów Zjednoczonych. Są to: Jednolita Konwencja ONZ o środkach odurzających z 1961 roku, Konwencja ONZ o substancjach psychotropowych z 1971 roku oraz Konwencja o zwalczaniu nielegalnego obrotu środkami odurzającymi i substancjami psychotropowymi z 1988 roku.

Prawie dwie dekady temu Ernest Drucker (2003), Cindy Fazey (2003) i David Bewley-Taylor (2003), opisując, jak prowadzona jest polityka narkotykowa na szczeblu międzynarodowym, wyrażali sceptyczny stosunek do możliwości zmian w tym obszarze z uwagi na dominację Stanów Zjednoczonych, zwolennika polityki represyjnej. Do dziś państwo to ma duży wpływ na kształt międzynarodowej polityki narkotykowej ze względu na swoją pozycję polityczną, a także wkład finansowy do budżetu ONZ na rzecz realizacji konwencji.

Zaangażowanie Stanów Zjednoczonych w wojnę z narkotykami¹ powodowało, że kraje słabsze ekonomicznie nie miały możliwości przeciwstawienia się, a niektóre z nich, ze względu na własny interes ekonomiczny, stawały się jeszcze większymi zwolennikami prohibicji. Na przykład surowość prawa w państwach Azji Południowo-Wschodniej wiąże się z otrzymywaniem przez nie wsparcia finansowego z USA, uzależnionego od rezultatów w zakresie walki z narkotykami. Problem dotyczy również krajów Ameryki Łacińskiej, które są wprawdzie zwolennikami złagodzenia konwencji, jednak oficjalny krok w tym kierunku wiązałby się z utratą funduszy przekazywanych im przez USA.

1 Sformułowanie użyte przez prezydenta Stanów Zjednoczonych Richarda Nixona w przemówieniu z 1971 roku (por. Davenport-Hines 2006).

Państwa chcące prowadzić politykę opartą na redukcji szkód² lub reglamentacji³ musiały liczyć się także z brakiem finansowania swoich działań ze środków ONZ przeznaczonych na politykę narkotykową. Jak opisuje Fazey, środki te są dysponowane przez państwa, które mają największy wkład finansowy – na zamkniętym spotkaniu oceniają projekty i decydują, na które z nich zostaną przyznane środki. W większości środki te są przeznaczane na walkę z nielegalnym handlem, a w zdecydowanie mniejszym stopniu na działania związane z pomocą osobom uzależnionym. Projekty dotyczące organizacji punktów wymian igieł i strzykawek zostały na przykład zablokowane przez Stany Zjednoczone, Japonię oraz Szwecję (mającą jedną z bardziej restrykcyjnych polityk narkotykowych w Europie).

Pod koniec 2020 roku sytuacja zaczęła się jednak zmieniać. Przy okazji wyborów prezydenckich w Stanach Zjednoczonych 3 listopada w kilku stanach przeprowadzono referenda, w wyniku których nastąpiła liberalizacja lokalnej polityki narkotykowej. Miesiąc później, trzeciego grudnia, marihuana została wykreślona w Jednolitej Konwencji z 1961 roku z listy niebezpiecznych substancji bez zastosowania medycznego. Następnie 4 grudnia Izba Reprezentantów przegłosowała poprawkę dekryminalizującą marihuanę na szczeblu federalnym. Obecnie w amerykańskim Kongresie trwają dalsze prace nad dekryminalizacją marihuany.

Ze względu na ważną i dominującą rolę Stanów Zjednoczonych w tworzeniu międzynarodowej polityki narkotykowej istotne jest zrozumienie procesu powstawania amerykańskiej polityki narkotykowej. Tendencje pojawiające się w tym kraju miały i wciąż mają przełożenie na rozwiązania wybierane przez inne państwa, a czasem są wręcz im narzucane. Zrozumienie amerykańskiej polityki narkotykowej umożliwi więc wyjaśnienie rozwiązań preferowanych przez inne kraje. W celu rekonstrukcji procesu tworzenia polityki narkotykowej za pomocą analizy narracyjnej przeanalizowałam dyskusje toczące się w Kongresie Stanów Zjednoczonych na temat dwóch ustaw: Anti-Drug Abuse Act z 1986 roku oraz poprawki dekryminalizującej marihuanę z 2020 roku. Ustawa z 1986 roku jest wynikiem podejścia „zero tolerancji”, propagowanego przez ówczesnego prezydenta Ronalda Reagana. Podejście to było efektem ponadpartyjnego porozumienia, a jednym z autorów ustawy był obecny prezydent Joe Biden. Poprawka dekryminalizująca marihuanę ma natomiast na celu dostosowanie prawa federalnego do prawodawstwa stanowego (jako że w coraz większej liczbie stanów dekryminalizuje się marihuanę lub legalizuje jej medyczne użycie).

---

2 Ang. *harm reduction*, czyli działania mające na celu minimalizację negatywnych skutków zażywania narkotyków, a także negatywnych skutków prohibicji. W zakresie polityki narkotykowej mogą to być m.in. terapie substytucyjne czy działania z zakresu zapobiegania rozprzestrzenianiu się HIV, np. programy wymiany igieł i strzykawek (por. EMCDDA 2010).

3 Chociaż słowo to w pierwszej kolejności kojarzy się z reglamentacją produktów w czasach PRL i „kartkami” na owe produkty, to ma ono prawnie szersze znaczenie. W rozdziale czwartym Ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców opisany jest system reglamentacji działalności gospodarczej, który zakłada konieczność uzyskania zezwoleń, licencji i/lub koncesji w określonych obszarach. Jednym z takich obszarów jest w Polsce np. rynek alkoholowy (por. Biznes.gov.pl 2021). W niektórych krajach podobne regulacje dotyczą także narkotyków, np. w Boliwii rolnicy otrzymują zezwolenia na uprawę liści koki (zob. Farthing, Ledebur 2015). Celem polityki reglamentacyjnej jest kontrola, np. aby alkohol nie był dostępny dla osób poniżej 18. roku życia lub żeby uprawa nie przekroczyła dozwolonej wielkości.

Za pomocą analizy narracyjnej chciałabym również zweryfikować dotychczasowe hipotezy na temat wprowadzenia prohibicji. Howard Becker (2009) uważał, że ma ona związek z purytańską wizją świata i związanymi z nią wartościami. Wśród amerykańskich publicystów popularna jest teza, że prohibicja miała charakter rasistowski i była wycelowana w niebiałych mieszkańców Ameryki (por. Davenport-Hines 2006; Fordham 2020; Levins 2021). Inni autorzy podkreślają ogólny aspekt ekonomiczny: zabronione bowiem zostały, przynajmniej w początkowym okresie, te substancje, których rozpowszechnianie szkodziło gospodarczym interesom Stanów Zjednoczonych (por. Powell 2013; Molano-Cruz 2017).

Celem badań jest zatem zarówno sama rekonstrukcja narracji (na temat narkotyków), które zostały użyte w amerykańskim Kongresie, jak i zweryfikowanie, czy wpisują się one w dotychczasowe hipotezy na temat motywów, jakie kryją się za wprowadzanymi regulacjami prawnymi. Pozwoli to na lepsze zrozumienie amerykańskiej polityki narkotykowej, co jest ważne ze względu na dominującą rolę tego kraju w tworzeniu międzynarodowych konwencji regulujących możliwość wykorzystywania substancji psychoaktywnych.

Ramy teoretyczne⁴

Przedstawiony zarys historyczny miał na celu pokazanie, że substancje dzisiaj nazywane narkotykami były różnie postrzegane na przestrzeni lat. W zależności od społeczności mogły być uznawane za lek, traktowane jako ważny element kultury albo jako niebezpieczna substancja. To jednak nie substancje zmieniają swoje właściwości, zmienia się podejście do nich i ich definicja. Z tego powodu uważam, że perspektywa konstrukcjonizmu społecznego jest adekwatna do problematyki moich badań.

W centrum zainteresowania konstrukcjonizmu społecznego znajdują się procesy komunikacji, za pomocą których kształtowana jest otaczająca nas rzeczywistość społeczna, uważana za obiektywną. W procesie komunikowania powstają definicje rzeczywistości, którym przyznawany jest atrybut realności. Działamy więc w ramach rzeczywistości przez nas zdefiniowanej albo takiej, której definicję przyjęliśmy od innych osób lub instytucji. Jednostki zazwyczaj nie zdają sobie sprawy z tych procesów i trwają w przekonaniu o obiektywnym charakterze społecznie skonstruowanej rzeczywistości społecznej. Kształtowanie rzeczywistości w toku procesów komunikacji może się różnić w zależności od czasu, rodzaju społeczności lub środowiska społecznego. Należy zaznaczyć, że do szeroko pojmowanej perspektywy konstrukcjonizmu (określanego również mianem konstruktywizmu) zalicza się wiele znacznie różniących się od siebie podejść badawczych i nurtów teoretycznych (np. Spector, Kitsuse 2001; Berger, Luckmann 2010; Latour, Woolgar 2020).

---

4 Badania opisane w artykule są częścią analiz przeprowadzanych na potrzeby pracy doktorskiej. Poniższe uwagi dotyczące ram teoretycznych i metodologii są zbieżne z wcześniejszym artykułem, w którym opisywałam inną część wspomnianych analiz (por. Plucińska 2020).

Tematyką narkotyków na gruncie różnych odmian konstrukcjonizmu społecznego w odniesieniu do Stanów Zjednoczonych zajmowali się Howard S. Becker (2009) i Jeffrey M. London (2009), a w Polsce Monika Abucewicz (2012) oraz Piotr Kępski (2020).

Wcześniej wskazałam Howarda Beckera jako autora jednego ze sposobów objaśniania, dlaczego prohibicja stała się preferowanym podejściem do narkotyków. Jego zdaniem przyczyny należy szukać w wartościach amerykańskiego społeczeństwa, ponieważ nie da się pogodzić ze sobą etyki protestanckiej oraz humanitaryzmu z tolerancją dla używek – ze względu na przekonanie, że zniewalają one osoby uzależnione i powodują, że jednostka traci kontrolę nad swoim postępowaniem. Ta koncepcja była częścią szerszej perspektywy teoretycznej – Becker jest jednym z głównych twórców symbolicznego interakcjonizmu i autorem koncepcji naznaczania społecznego. Jego rozważania skupiały się na problematyce przestępczości i dewiacji. Zdaniem Beckera to, co uznawane jest za dewiację, jest wytworem społeczeństwa, które definiuje dany czyn jako dewiację, a osobę, która ten czyn popełniła jako dewianta. Beckera interesowało przede wszystkim, kto i w jaki sposób ustala reguły postępowania (w tym przepisy prawne i zwyczaje), kto je egzekwuje i dlaczego. Wartości są bowiem ideami na tyle abstrakcyjnymi, że jednostkom trudno byłoby kierować się nimi bezpośrednio. Z tego powodu z wartości wyprowadza się konkretne reguły, które wskazują określony sposób działania oraz przewidują sankcje za ich łamanie.

Jeffrey London w swoich badaniach opierał się na stenogramach z posiedzeń amerykańskiego Kongresu, jednak analizował je w inny sposób niż w niniejszym artykule. Wykorzystywał je także w tym celu, aby zrekonstruować wydarzenia polityczne, które doprowadziły do kryminalizacji, a następnie medykalizacji marihuany w Stanach Zjednoczonych. Autor sięgał po inspiracje Foucaultowskie i korzystał z koncepcji procesu medykalizacji dewiacji autorstwa Petera Conrada i Josepha Schneidera (London 2009: 1–4, 7–12). Medykalizacja dewiacji składa się w tym ujęciu z pięciu etapów: uznania danego zjawiska za dewiacyjne, pojawienia się odkryć medycznych na ten temat, ścierania się medycznych i niemedycznych interesów, zabezpieczenia terenu medycznego i instytucjonalizacji. Zdaniem Londona medykalizacja i demedykalizacja to fenomeny cykliczne, a definicje medyczne są promowane jako łagodzenie definicji kryminalnych, a nie ich likwidowanie (a więc zażywanie narkotyków wciąż jest oceniane negatywnie, ale w kategoriach choroby, a nie przestępczości). Jego zdaniem tylko niektóre działy medycyny są zaangażowane w proces medykalizacji, a medyczne znaczenia nadane zachowaniom dewiacyjnym będą wiązać je ze schorzeniami z zakresu zaburzeń kompulsywnych. Ponadto według Londona medykalizacja i demedykalizacja to pojęcia polityczne, a nie naukowe, a proces kryminalizacji działa na tych samych zasadach, co opisany powyżej proces medykalizacji (London 2009).

W Polsce perspektywę konstrukcjonistyczną do badania problematyki narkotyków wykorzystywała Monika Abucewicz. Zajmowała się ona postrzeganiem problemu narkotyków w okresie PRL. Początkowo, ze względu na centralnie sterowaną propagandę, nie uznawano narkomanii za problem, ponieważ – zgodnie z politycznym przekazem – uzależnienia od narkotyków występowały tylko w krajach kapitalistycznych. W państwach socjalistycznych mógł istnieć jedynie problem lekomanii,

wynikający z niewłaściwego przyjmowania leków, ewentualnie wiązano narkotyki z ruchem hipisowskim – potępianym przez władze PRL. To podejście zmieniło się dopiero w drugiej połowie lat osiemdziesiątych (ze względu na potęgowanie się problemu, pojawienie się informacji o wirusie HIV, a także z powodu rozgrywek wewnątrz PZPR).

Piotr Kępski natomiast analizował artykuły prasowe z lat 2015–2016 na temat narkotyków. Interesowało go, jak różne substancje psychoaktywne były prezentowane w mediach głównego nurtu i czy były one poddawane procesom kryminalizacji czy medykalizacji. Zgodnie z jego badaniami dominowało podejście kryminalizujące narkotyki. Heroina opisywana była przede wszystkim jako zło, które niszczy ludzi, amfetamina jako substancja stosowana przez pseudokibiców, kokaina jako ekskluzywny narkotyk zażywany przez celebrytów, natomiast marihuana jako niebezpieczna substancja, która jednak może mieć zastosowanie medyczne. Kępski opisał również zjawisko, jakim jest celebrytyzacja narkotyków, a więc wypowiedzanie się na ich temat przez znane osoby, zazwyczaj w kontekście ich własnych doświadczeń z tymi substancjami.

Metodologia

W prezentowanych badaniach zastosowana została analiza narracyjna. „Narracje” są różnie definiowane przez poszczególnych autorów. Na potrzeby tego artykułu przyjęłam definicję zaproponowaną przez Brett Smitha i Javiera Monforte’a (2020). Uważają oni, że „narracje” nie mogą być zredukowane do pojęcia „opowieści”. Ich zdaniem są pojęciem szerszym i dopiero poszczególne opowieści mogą być w nie zebrane. Narracje traktuję również jako element dyskursu, który rozumiem jako wymianę zdań, dyskusję na ważny temat (por. Sławkowa 2006).

Analiza narracyjna jest metodą analizy tekstu zgodną z paradygmatem konstrukcjonistycznym, często wykorzystywaną do badania procesu tworzenia polityk publicznych. W typologii Elliota Mishlera (1995) wyróżnione zostało nawet podejście nazwane polityką narracji, które skupia się na badaniu narracji używanych przez grupy dominujące w celu narzucenia innym swoich wartości, zasad i wzorców. Jest ono popularne wśród badaczy reprezentujących nurt feministyczny oraz nurt krytycznej teorii ras. Na gruncie analizy narracyjnej powstało również podejście *narrative policy framework*, skupiające badaczy interesujących się wpływem publicznych „opowieści” na polityki publiczne (Jones, McBeth 2010). Proces analizy narracyjnej może przebiegać w różny sposób. W swoich badaniach wykorzystuję technikę zainspirowaną analizami Michaela Jonesa i Marka McBetha (2010). W pierwszym etapie należy zatem zdefiniować i zrekonstruować strukturę narracyjną, na którą składają się cztery elementy: kontekst, fabuła (przebieg wydarzeń), postacie oraz morał. W drugim etapie odnosi się ją do ogólnej struktury wartości. Zdecydowałam się rozdzielić te dwa etapy, zajmując się w drugiej kolejności kategoryzacją poszczególnych narracji. Kryterium przypisania do konkretnej kategorii jest temat danej narracji (np. osoby uzależnione, dzieci itp.). Wyróżniam również podkategorie w zależności od morału przedstawionego przez narratora.

Kontekstem, w rozumieniu analizy narracyjnej, jest zarysowanie ogólniejszej sytuacji społecznej i/lub politycznej, w której wypowiedzane były narracje. Fabuła jest opowieścią, historią i spaja ze sobą pozostałe elementy narracji. Postacie to podmioty narracji – dzielą się one na podkategorie bohaterów, wrogów oraz ofiar. Według Jerome'a Brunera (1991) postaciami mogą być tylko ludzie, ewentualnie zwierzęta i przedmioty poddane zabiegowi personifikacji, a więc jednostki działające świadomie w imię osiągnięcia celu. Dużo szersze jest rozumienie postaci przyjmowane przez innych autorów, m.in. Rolanda Barthesa (1968). Jego zdaniem nie powinniśmy rozpatrywać postaci w kategoriach „osób”, lecz „aktantów”. To drugie, zdecydowanie szersze określenie jest również wykorzystywane w badaniach empirycznych, na przykład Piotr Pawliszak (2017), analizując dyskurs ekologiczny lat pięćdziesiątych w PRL, traktuje stonkę ziemniaczaną jako postać. Traktowanie czynników nieludzkich jako sprawczych ma również swoje tradycje na gruncie społecznego konstrukcjonizmu – jak w teorii aktora-sieci Brunona Latoura (1993). Ze względu na istotność narkotyków w narracjach zdecydowałam się potraktować je również jako postać. Morał to natomiast przedstawienie preferowanego sposobu działania, wnioszek wynikający z fabuły narracji.

Rozpoczynając proces analizy, chciałam prowadzić ją „z góry na dół”, a więc przypisać opowieści do trzech z góry określonych kategorii: zwolenników prohibicji, zwolenników legalizacji/reglamentacji oraz zwolenników redukcji szkód. Kategorie te miały wpisywać się w typy władzy opisane przez Michaela Foucaulta (2010), gdzie prohibicja odpowiadać miała władzy suwerennej, reglamentacja – dyscyplinarnej, a redukcja szkód modelowi „rządomyślności”. Podczas dalszej analizy (badania opisane w artykule są częścią szerszej analizy, którą prowadzę na potrzeby pracy doktorskiej) okazało się jednak, że nie w każdym z badanych dyskursów kategorie te się sprawdzają. Same polityki narkotykowe rzeczywiście odzwierciedlają wskazane modele władzy, natomiast narracje wspierające dane podejścia mogą być prowadzone w innym duchu. Na przykład zaostrenie prawa mogą proponować politycy odwołujący się zarówno do modelu władzy suwerennej, jak i do „rządomyślności”. Sam Foucault również wskazywał na to, że opisane przez niego modele nie są „czyste”, a ich elementy mogą się przenikać. Z tego względu zdecydowałam się na zmianę podejścia na „z dołu do góry”. Kategorie wyłoniłam na podstawie kodów tematycznych, a następnie podzieliłam na podkategorie ze względu na morał (a więc proponowaną politykę wobec narkotyków).

Materiałem badawczym są stenogramy z dyskusji parlamentarnych na temat polityki narkotykowej z września i października 1986 oraz grudnia 2020 roku. Stenogramy z 1986 roku są pełnym zapisem obrad obu izb Kongresu na temat Anti-Drug Abuse Act. Materiały z 2020 roku dotyczą pełnej dyskusji, jaka toczyła się w Izbie Reprezentantów (ustawa będzie dopiero procedowana w Senacie). W obu przypadkach nie są natomiast uwzględnione posiedzenia komisji. Stenogramy dostępne są w formie online na stronie Kongresu Stanów Zjednoczonych (zob. <https://www.congress.gov/congressional-record>). Materiały badawcze uzyskałam, wpisując nazwy ustaw w wyszukiwarce znajdującą się na stronie www.congress.gov. W szczegółowym opisie dokumentu, w zakładce *actions* zawarte są daty procedowania danej ustawy w Kongresie. Następnie „po dacie” wyszukałam interesujące mnie stenogramy. Należy zaznaczyć, że liczba stenogramów z dyskusji z 1986 roku jest zdecydowanie większa, ponieważ ten proces legislacyjny został już zakończony. Procedowanie poprawki dekryminalizującej marihuanę z 2020 wciąż trwa. Ustawa z 1986 roku jest nadal obowiązującym prawem narkotykowym

w Stanach Zjednoczonych, a jednocześnie apogeum podejścia „zero tolerancji”, natomiast poprawka z 2020 roku to przełom w amerykańskim podejściu do narkotyków na poziomie federalnym i zwrócenie się, po raz pierwszy od ponad stu lat, w kierunku liberalizacji prawa narkotykowego. Warto zaznaczyć, że ustawa z 1986 roku obejmuje różne substancje psychoaktywne (choć dominującym tematem jest *crack*), natomiast poprawka z 2020 roku dotyczy tylko jednej z nich – marihuany. Pomimo tej różnicy materiały uważam za porównywalne, ponieważ ogólne podejścia do ich regulacji, takie jak wojna z narkotykami czy „redukcja szkód”, odnoszą się do wszystkich narkotyków.

Wyniki analizy

W tej części przedstawię wyniki analizy narracyjnej wybranych przeze mnie stenogramów. W pierwszej kolejności opiszę kontekst, w którym powstały obie ustawy, a następnie zrekonstruuję pozostałe elementy struktury narracji. W przypadku Anti-Drug Abuse Act z 1986 roku narracje demokratów i republikanów są do siebie zbliżone pod względem treści i nacechowania emocjonalnego, omówię je więc razem. Natomiast w przypadku poprawki dekryminalizującej marihuanę na szczeblu federalnym narracje te są różne i opiszę je z podziałem na poszczególne partie. Na koniec porównam ze sobą narracje z 1986 roku oraz 2020 roku.

Kontekst

Anti-Drug Abuse Act z 1986 roku

Bezpośrednią przyczyną rozpoczęcia prac nad Anti-Drug Abuse Act było pojawienie się w 1984 roku nowej formy kokainy – cracku oraz śmierć w wyniku przedawkowania tej substancji dwóch obiecujących sportowców: Lena Biasa i Dona Rogersa (Gelber 2021). W szerszej perspektywie natomiast był to kolejny krok w trwającym od początku XX wieku procesie zaostrzania polityki narkotykowej i kontynuacja wojny z narkotykami wypowiedzianej na początku lat siedemdziesiątych przez prezydenta Richarda Nixona. W latach osiemdziesiątych i dziewięćdziesiątych „wojnę” kontynuowali kolejni prezydenci z Partii Republikańskiej: Ronald Reagan oraz George Bush senior – pod nazwą polityki „zero tolerancji” (wobec narkotyków). Za swojej prezydentury Reagan wsparł powstanie dwóch dokumentów: analizowanej Anti-Drug Abuse Act oraz Konwencji ONZ o zwalczaniu nielegalnego obrotu środkami odurzającymi i substancjami psychotropowymi. W działaniach na rzecz walki z narkotykami Reagana wspierała również pierwsza dama – Nancy Reagan, prowadząc kampanię *Just say no!*. Jej celem było zachęcanie młodych ludzi do opierania się presji rówieśników i odmawiania spróbowania substancji psychoaktywnych (por. Davenport-Hines 2006).

Jednak nie tylko Partia Republikańska w tamtym czasie stała na stanowisku, że należy prowadzić restrykcyjną politykę narkotykową. Anti-Drug Abuse Act była inicjatywą ustawodawczą senatorów Partii Demokratycznej (w tym obecnego prezydenta Joe Bidena). Kongresmeni oraz senatorowie

bardzo często podkreślali w swoich wystąpieniach, że jest to porozumienie ponadpartyjne, sprawa, w której zgadzają się mimo różnic w wielu innych kwestiach. Współpraca była tym bardziej niezwykła, że w 1986 roku odbywały się wybory prezydenckie, co sprzyjało raczej rywalizacji między przedstawicielami obu partii.

Poprawka dekryminalizująca marihuanę z 2020 roku

Kontekst rozpoczęcia prac nad poprawką dekryminalizującą marihuanę na poziomie federalnym jest bardziej złożony. Jako bezpośrednią przyczynę można wskazać protesty *Black Lives Matter* oraz kampanię prezydencką.

Od wielu dekad podnoszone są argumenty, że prohibicyjna polityka narkotykowa ma charakter rasistowski. Po pierwsze dlatego, że buduje i ugruntowuje negatywne stereotypy wobec niebiałych mieszkańców Ameryki (przykładem mogą tu być opowieści o Afroamerykanach dokonujących gwałtów pod wpływem kokainy), a po drugie dlatego, że to niebiali są częściej przeszukiwani, a w konsekwencji aresztowani za posiadanie narkotyków. Ten drugi powód w odniesieniu do marihuany był podnoszony przez aktywistów *Black Lives Matter* podczas protestów w czerwcu 2020 roku (Fertig 2020).

Ze względu na chęć pozyskania głosów niebiałych mieszkańców Ameryki temat narkotyków pojawił się podczas kampanii prezydenckiej. W jej trakcie kandydatka na wiceprezydenta, Kamala Harris, obiecała dekryminalizację marihuany na poziomie federalnym. Poparcie dla takiego rozwiązania wyraził również kandydat na prezydenta Joe Biden (Khan 2020). Po wyborach jednak stanowisko demokratów stało się bardziej skomplikowane. O ile Harris prowadzi rozmowy z senatorami, by przyjęły proponowane rozwiązanie, Biden wydaje się wycofywać i wracać do stanowiska, które reprezentował w latach osiemdziesiątych. Obecnie prace nad dekryminalizacją marihuany trwają zarówno w Izbie Reprezentantów, jak i w Senacie (Sheehey 2021).

Poza względami politycznymi istnieją również inne powody podjęcia tematu. Od wielu lat pojawiają się kolejne badania naukowe wskazujące na możliwość zastosowania marihuany w celach medycznych oraz potwierdzające jej mniejszą szkodliwość od legalnych używek, takich jak alkohol czy nikotyna. Powoduje to, że wiele krajów (np. w Europie Zachodniej) decyduje się na złagodzenie polityki wobec marihuany (por. Bewley-Taylor 2003; Drucker 2003; Fazey 2003). Podobne decyzje zostały podjęte w wielu stanach USA, co wywołało problem prawny, ponieważ regulacje stanowe oraz federalne stoją ze sobą w sprzeczności, a jednostki posiadające marihuanę w stanach, które ją zdekryminalizowały, wciąż mogą zostać aresztowane przez organy federalne (Barrett b.d.).

Dominującym problemem w 2020 roku był początek pandemii COVID-19, która wpłynęła na prawie wszystkie sfery funkcjonowania jednostek i zbiorowości. Chociaż pandemia nie ma bezpośredniego wpływu na politykę narkotykową, to została ona wykorzystana w narracjach przedstawicieli Partii Republikańskiej. Ponadto raporty organizacji zajmujących się problematyką narkotyków wskazują, że

w trakcie pandemii dostęp do terapii uzależnień i innej pomocy medycznej dla osób uzależnionych dramatycznie spadł, natomiast nie wpłynęła ona na nielegalny handel narkotykami – dostępność nielegalnych substancji była taka sama jak przed pandemią (Krawczyk 2021).

Również względy ekonomiczne mogły odegrać rolę w rewizji dotychczasowego podejścia do narkotyków. Emma McGinty ze współpracownikami (2016) przeprowadziła badania na temat tego, jak ukazywana jest marihuana w amerykańskich mediach mainstreamowych. Okazało się, że materiały prasowe, będące za liberalizacją prawa, najczęściej odwoływały się do argumentów ekonomicznych: wzrostu środków wpływających z podatków oraz odciążenia więziennictwa poprzez zmniejszenie liczby więźniów.

Porównanie narracji

Konteksty, w jakich podjęto prace nad obiema ustawami, znacząco się różnią, można jednak odnaleźć w nich wspólny element: obie były omawiane w okresie wyborczym, a więc wypowiedzi polityków były pośrednio ukierunkowane na przekonanie do siebie wyborców. Należy jednak zaznaczyć, że kampanie wyborcze w 1986 roku i w 2020 roku różniły się znacząco. Podczas gdy w 1986 roku możliwa była, mimo okresu wyborczego, ponadpartyjna współpraca, w 2020 roku amerykańska scena polityczna była mocno spolaryzowana, co uniemożliwiło osiągnięcie porozumienia. Ponadto w 1986 roku dominującym powodem rozpoczęcia dyskusji było pojawienie się nowego narkotyku – cracku, a w 2020 roku temat został podjęty z powodów społecznych (problem rasizmu), prawnych (sprzeczność prawa federalnego ze stanowym) oraz ekonomicznych (nieefektywność dotychczasowej polityki). Tak więc w 1986 roku dyskusja poświęcona była *stricte* problemowi narkomani, podczas gdy w 2020 roku dotyczyła również innych problemów społecznych.

Anti-Drug Abuse Act 1986

Chociaż narracje demokratów i republikanów były takie same w trakcie procedowania omawianej ustawy, to wśród poszczególnych polityków pojawiały się różne „opowieści”. W tej części artykułu opiszę najbardziej typowe narracje pojawiające się w dyskusji na temat Anti-Drug Abuse Act. Oznaczenia numeryczne odnoszą się do odmiennych tematów poruszanych w narracjach, natomiast literowe pozwalają wyróżnić odmienne „opowieści” w ramach tego samego tematu.

1. Narkotyki jako zagrożenie dla „słabszych”

Fabuła: Narkotyki są groźne dla nieletnich i prowadzą do ich śmierci, młodzież zaczyna eksperymentować z marihuaną, a następnie sięga po silniejsze narkotyki takie jak crack. Narkotyki są również groźne dla małych dzieci, ponieważ kobiety w ciąży zażywają niebezpieczne substancje i ich potomstwo przychodzi na świat z różnego rodzaju wadami, co odbiera im szansę na szczęśliwe życie. Zdarza się również, że dzieci są wykorzystywane jako dealerzy, ponieważ nie grożą im konsekwencje prawne.

Postacie: W tej narracji dominują ofiary i wrogowie. Ofiarami są tutaj dzieci i młodzież, natomiast wrogami przede wszystkim narkotyki, ale również kobiety, które zażywają je w trakcie ciąży, oraz handlarze narkotykami wykorzystujący dzieci jako dealerów.

Morał: Rozwiązaniem jest przeciwdziałanie opisywanym zjawiskom, a za najlepsze rozwiązanie uznaje się zaostrzenie prawa narkotykowego i prowadzenie polityki „zero tolerancji” wobec narkotyków.

2. Uzależnienie jako problem społeczny

A. **Fabuła:** Problem uzależnienia od narkotyków staje się coraz większy, co powoduje negatywne skutki zarówno dla jednostek, jak i dla całego społeczeństwa. Osoby uzależnione są nieproduktywne dla społeczności, ponieważ nie pracują i przez to nie płacą podatków. Ponadto aby zdobyć narkotyki, popełniają wiele przestępstw, na przykład kradzieże czy zabójstwa. Narkotyki niszczą ludzi, rodziny i odbierają szanse na wartościowe życie.

Postacie: W tej narracji występują przede wszystkim wrogowie – osoby uzależnione są słabe, ulegają wpływowi narkotyków i przez to stanowią obciążenie lub nawet zagrożenie dla społeczeństwa. Również narkotyki są tutaj wrogiem.

Morał: Należy bronić obywateli przed narkotykami, ale też i przed zdemoralizowanymi osobami uzależnionymi, które są dla tego społeczeństwa zagrożeniem. Konieczne jest wygranie wojny z narkotykami.

B. **Fabuła:** Podobnie jak w pierwszej wersji podkreśla się, że problem uzależnienia od narkotyków staje się coraz większy. Jednak w tej narracji politycy skupiają się na pokazaniu, że uzależnienie jest poważną chorobą i należy pomóc osobom, które stały się ofiarami narkotyków.

Postacie: W tej wersji narracji osoby uzależnione nie są wrogami, ale ofiarami. Wrogami są narkotyki, które doprowadziły je do takiego stanu.

Morał: Należy zwiększyć finansowanie terapii uzależnień, ponieważ osoby uzależnione nie mają na nie środków.

3. Amerykańska polityka narkotykowa a inne kraje

A. **Fabuła:** To z Meksyku i innych krajów Ameryki Łacińskiej pochodzą niebezpieczne substancje, które trują amerykańską młodzież.

Postacie: Wrogami są tu kraje Ameryki Łacińskiej, zwłaszcza Meksyk, i osoby pochodzące z tych krajów. Pobocznie jako wróg pojawia się również Kuba, ponieważ sprzedaje tańszy cukier (nie jest to wątek bezpośrednio związany z narkotykami, zostanie rozwinięty w dalszej części artykułu).

Morał: Należy wprowadzić system pomocy finansowej, uzależniony od wysiłków podejmowanych przez te kraje na rzecz walki z narkotykami. W tej wersji narracji pojawiał się czasem poboczny wątek, w którym nalegano, by podobne sankcje nałożyć na państwa, które zdecydowały się na import cukru z Kuby. Oprócz ograniczenia pomocy finansowej proponowane są również cła oraz embargo na produkty z krajów, z których sprowadzanych jest najwięcej narkotyków. Ponadto formułowany jest postulat wzmocnienia granicy z Meksykiem.

B. **Fabuła:** W drugiej wersji tej narracji politycy wciąż skupiają się na zagranicznym pochodzeniu narkotyków, jednak zamiast oskarżać inne państwa o celowe zagrożenie amerykańskiemu społeczeństwu, podkreślają potrzebę pomocy rządów tych krajów w walce z narkotykami. Wskazywane są tutaj nie tylko państwa Ameryki Łacińskiej, ale również Turcja. Posłużyła ona za przykład, że angażowanie się w politykę narkotykową innych krajów przynosi rezultaty oraz że pod wpływem zabiegów amerykańskich zrezygnowano tam z użycia w tradycyjnej kuchni maku lekarskiego na rzecz innych odmian tej rośliny.

Postacie: Wrogiem w tej wersji są oczywiście narkotyki, natomiast kraje-producentki zakazanych substancji są postrzegane jako ofiary (ponieważ są biedne, nie mają środków na walkę z narkotykami i należy im pomóc). Bohaterem jest Ameryka, która może wesprzeć te państwa.

Morał: Należy wspierać finansowo inne kraje w walce z narkotykami.

4. Przesłębstwa finansowe

Fabuła: Baronowie narkotykowi nie tylko są odpowiedzialni za rosnącą falę uzależnień, ale także popełniają inne przesłębstwa, takie jak niepłacenie podatków i pranie pieniędzy. Ponadto osoby stojące na szczycie hierarchii nie popełniają osobiście innych przesłębstw niż finansowe, ponieważ zlecają je swoim podwładnym.

Postacie: Wrogami są tutaj głównie baronowie narkotykowi oraz banki pozwalające na oszustwa finansowe.

Morał: Należy zwiększyć kontrolę banków zarówno ze względu na same przesłębstwa finansowe, jak i na to, że to jedyna możliwość „złapania” osób ze szczytu hierarchii.

5. Kary za przesłębstwa narkotykowe

A. **Fabuła:** Należy wprowadzić karę śmierci dla handlujących narkotykami. Po pierwsze, są oni pośrednio odpowiedzialni za śmierć wielu osób (np. w wyniku przedawkowania), często są również odpowiedzialni bezpośrednio za śmierć agentów wydziałów antynarkotykowych czy policjantów. Po drugie, jak argumentowali politycy, tylko taka kara może odstraszyć od przesłębstwa, które przynosi duże korzyści finansowe, a skazani za handel narkotykami często wychodzą warunkowo.

Postacie: Narracja opiera się na postaci wrogów – dealerów narkotykowych.

Morał: Należy wprowadzić karę śmierci za przesłębstwa narkotykowe.

B. **Fabuła:** Wprowadzenie kary śmierci za przesłębstwa narkotykowe nie przyniesie pozytywnych skutków. Kary nie mogą być za wysokie, bo ława przysięgłych najbardziej waha się przy wydaniu wyroku właśnie w takich przypadkach – to moralnie trudna decyzja skazać 19-latkę na śmierć za sprzedaż kilku tabletek i istnieje duże ryzyko, że takie osoby będą uniewinniane. Jeżeli za morderstwo i handel narkotykami będzie grozić taka sama kara, spowoduje to, że dealerzy mogą decydować się na zabijanie świadków, dzięki czemu będą mieli większą szansę na uniknięcie kary. Kara śmierci ma też charakter rasistowski i klasowy. Statystycznie zdecydowanie częściej skazuje się na nią osoby czarnoskóre. Natomiast

biali, bogaci obywatele nie dostaną takiej kary. Osoby skazywane na karę śmierci mają też zazwyczaj gorszych adwokatów, ponieważ nie stać ich na prywatnych.

Postacie: Dealerzy występują tutaj w podwójnej roli wrogów oraz ofiar. Ofiarami są też osoby uboższe oraz niebiali Amerykanie.

Morał: Nie powinno się wprowadzać kary śmierci za przestępstwa narkotykowe.

6. Wojsko a wojna z narkotykami

A. **Fabuła:** Do walki z narkotykami należy użyć wojska, ponieważ jest to wojna. Potrzebna jest też większa liczba osób zaangażowanych w wojnę z narkotykami. Wojsko ma swoje ludzkie oraz technologiczne zasoby, może wspomóc policję oraz DEA (agencję rządową, której celem jest walka z narkotykami).

Postacie: Wojsko występuje w roli bohatera.

Morał: Należy zaangażować wojsko do walki z narkotykami.

B. **Fabuła:** Angażowanie wojska w działania antynarkotykowe to przesada. Jest to niebezpieczne, ponieważ włącza się wojsko w sprawy cywilne, a te sfery powinny być rozdzielne. Istnieje ryzyko, że Stany Zjednoczone staną się „republiką bananową”, jeśli nadadzą zbyt duże uprawnienia wojsku. Wojsko jest również niewyszkolone, aby zajmować się przestępstwami narkotykowymi. Jego użycie jest bardzo drastycznym rozwiązaniem, jest już działaniem przesadnym. Nawet jeśli Stany Zjednoczone prowadzą wojnę z narkotykami, to w każdej wojnie należy odpowiednio dobrać strategię, a użycie wojska wobec ludności cywilnej nie jest odpowiednim działaniem.

Postacie: Trudno w tej wersji narracji wskazać wrogów, bohaterów albo ofiary. Wydaje się, że ofiarą nierozsądnego użycia wojska może stać się ludność cywilna.

Morał: Nie powinno się angażować wojska w działania antynarkotykowe.

7. Narkotyki w społeczności rdzennych mieszkańców Ameryki

Fabuła: Rdzenna ludność Ameryki jest bardziej narażona na uzależnienia niż inni obywatele. W rezerwatach i społecznościach indiańskich problem narkotykowy (ale także i alkoholowy) jest bardzo duży.

Postacie: Ofiarami w tej narracji jest rdzenna ludność Ameryki.

Morał: Należy wprowadzić rozwiązania, które pomogą zlikwidować problem uzależnień w rdzennych społecznościach, trzeba przeznaczyć na to odpowiednie fundusze.

Poprawka dekryminalizująca marihuanę 2020

W tej części artykułu zaprezentuję narracje, które pojawiały się w trakcie dyskusji nad poprawką dekryminalizującą marihuanę na szczeblu federalnym. W pierwszej kolejności opiszę narracje charakterystyczne dla Partii Demokratycznej (która zainicjowała dyskusję), a następnie narracje typowe dla Partii Republikańskiej.

Narracje Partii Demokratycznej:

1. Narkotyki a rasizm

Fabuła: Prawo narkotykowe jest rasistowskie. Czarnoskórzy mieszkańcy zdecydowanie częściej są aresztowani za posiadanie narkotyków, chociaż wcale nie zażywają ich więcej. System sprawiedliwości powinien być równy dla wszystkich bez względu na kolor skóry. Od początku wojny z narkotykami liczba więźniów wzrosła z niecałych 200 tysięcy do ponad 2 milionów, z czego większość stanowią osoby czarnoskóre skazane za drobne przestępstwa narkotykowe. Marihuana była używana od wieków, ale w wyniku dezinformacji oraz uprzedzeń rasowych w ciągu ostatnich stu lat została zakazana. Politycy Partii Demokratycznej zarzucali również rasizm swoim oponentom, ponieważ nie podważali oni ważności innych ustaw, tylko tej, która może wpłynąć negatywnie na sytuację czarnoskórych Amerykanów.

Postacie: Ofiarami są osoby czarnoskóre, które częściej są aresztowane za przestępstwa związane z marihuaną i to w nie wymierzona jest amerykańska polityka narkotykowa. Również marihuana pojawia się tutaj jako ofiara (dezinformacji). Bohaterami są politycy Partii Demokratycznej, którzy chcą zmienić krzywdzące prawo, a wrogami republikanie oskarżani o rasizm.

Morał: Należy zdekryminalizować marihuanę.

2. Prawo federalne a prawo stanowe

Fabuła: Dekryminalizacja jest działaniem koniecznym. Brak spójności prawa na poziomie stanowym oraz federalnym powoduje, że osoby mieszkające w stanach, w których zdekryminalizowano lub zalegalizowano marihuanę, wciąż mogą (i trafiają) do więzienia za posiadanie jej. Procedowana ustawa jest konieczna, aby pozostawić wolność stanowienia poszczególnym stanom. W coraz większej ich liczbie łagodni się politykę wobec marihuany, więc dekryminalizacja na szczeblu federalnym potwierdziłaby jedynie istniejący stan rzeczy. Ponad 60% Amerykanów jest za tym rozwiązaniem.

Postacie: Ofiarami są tutaj osoby trafiające do więzienia ze względu na sprzeczność prawa stanowego oraz federalnego.

Morał: Należy zdekryminalizować marihuanę.

3. Korzyści z dekryminalizacji marihuany

Fabuła: Dekryminalizacja marihuany może mieć wiele pozytywnych konsekwencji. Jeśli sprzedaż tej substancji zostałaby zalegalizowana, to możliwa stanie się kontrola, komu jest sprzedawana, a więc będzie możliwe zagwarantowanie, że nie trafi ona do osób poniżej 21. roku życia. Zwiększy się również dostęp do medycznej marihuany – ze względu na możliwość jej produkcji w kraju (zamiast sprowadzania z Kanady lub Izraela). Marihuana ma zastosowanie w leczeniu traum, na przykład wśród weteranów. Gdyby była łatwiej dostępna, mogłaby zastąpić opiaty (aktualnie głównie wykorzystywane w tym celu). Dekryminalizacja ma także swoje plusy pod względem ekonomicznym. Zyski z handlu nią będą opodatkowane i te pieniądze można przeznaczyć na zwalczanie negatywnych skutków wojny z narkotykami. Pozwoli również wielu osobom na legalne zyski i zatrudnienie.

Postacie: Ofiarami są tutaj weterani i inne osoby, które mogą potrzebować medycznej marihuany, a także całe społeczeństwo, ponieważ więcej traci ono, niż zyskuje na wojnie z narkotykami. Marihuana jest bohaterem – pomaga w chorobach wielu ludzi.

Morał: Należy zdekryminalizować marihuanę.

Narracje Partii Republikańskiej:

1. Pandemia COVID-19

Fabuła: Trwa pandemia COVID-19, marihuana nie jest teraz priorytetowym tematem, Kongres powinien skupić się na walce z koronawirusem. Dzieci mają problem z nauką, ponieważ szkoły źle działają w pandemii i to powinno być priorytetem, a nie ułatwianie im zdobycia marihuany. Należy też pomóc przedsiębiorcom, których pandemia postawiła w trudnej sytuacji.

Postacie: Republikanie występują tu jako bohaterowie, którzy chcą skupić się na ważnym temacie. Wrogami są demokraci, którzy zajmują się nieistotnymi w danym momencie kwestiami. Ofiarami są przedsiębiorcy, dzieci oraz ogólnie społeczeństwo dotknięte pandemią.

Morał: Kongres powinien zająć się ustawami dotyczącymi pandemii.

2. Marihuana jako zagrożenie

Fabuła: Marihuana stosowana w celach rekreacyjnych jest niebezpieczna. Nawet jeśli sama nie uzależnia, to jest tzw. *gateway drug* – osoby zaczynające od marihuany sięgną w przyszłości po cięższe narkotyki. Kierowcy powodują wypadki pod wpływem marihuany. Ponadto może ona wywoływać choroby psychiczne. Niewiele jeszcze wiadomo, jak działa marihuana, więc jej dekryminalizacja to za duże ryzyko. Trudno ocenić, jakie skutki może mieć przyjscie do pracy pod wpływem marihuany. Dekryminalizacja oznacza również, że z więzień będą zwalniani groźni przestępcy – członkowie karteli narkotykowych. Republikanie zarzucają także demokratom niezrozumiałe dla tych pierwszych priorytety i niekonsekwencję: z jednej strony zabrania się papierosów czy plastikowych słomek, a z drugiej legalizuje narkotyki.

Postacie: Ofiarą jest społeczeństwo, któremu zagraża marihuana. Sama marihuana może być widziana jako wróg (używana rekreacyjnie) lub bohater (medyczna). Wrogami są demokraci, którzy sprowadzają zagrożenie na społeczeństwo oraz chcą wypuszczać groźnych przestępców z więzień.

Morał: Nie powinno się dekryminalizować marihuany.

Odniesienie do ogólnej struktury wartości

Narracje prezentowane przez polityków znacząco zmieniają się z biegiem czasu, można w nich jednak odnaleźć elementy wspólne. W 1986 roku część polityków Partii Demokratycznej (przynależnych do innych niż biała grup etnicznych) wskazywała na wątki rasistowskie, przeciwstawiając się na przykład postulatowi kary śmierci (która zdecydowanie częściej wykonywana jest na czarnoskórych

Amerikanach). W 2020 roku rasistowski charakter polityki narkotykowej zdominował przekaz Partii Demokratycznej. Podobnie w przypadku Partii Republikańskiej – w 2020 roku pojawiły się również narracje na temat szkodliwości narkotyków, które zdominowały dyskurs w 1986 roku.

Tym, co na pewno odróżnia te debaty, jest stosunek obu partii względem siebie. W 1986 roku ustawa była rezultatem ponadpartyjnego porozumienia, demokraci i republikanie przedstawiali takie samo stanowisko i chociaż był to rok wyborczy, podobnie jak rok 2020, to dyskurs nie został zdominowany przez rywalizację. Politycy odnosili się do siebie z szacunkiem i podkreślali, że potrafią się porozumieć w tak ważnej sprawie, pomimo wielu różnic w innych kwestiach. W 2020 roku natomiast partie nie były w stanie dojść do porozumienia, a debatę zdominowały dwa ważne w tym czasie tematy, które zepchnęły same narkotyki i uzależnienie od nich na drugi plan. Partia Demokratyczna podkreślała ważność ustawy, argumentując, że przyczyni się ona do rozwiązania kluczowego problemu systemowego rasizmu w Stanach Zjednoczonych, natomiast Partia Republikańska podważała ważność ustawy, wskazując na inne, ważniejsze tematy – przede wszystkim problemy wywołane pandemią COVID-19. Można więc stwierdzić, że stosunek do narkotyków, a głównie marihuany, zmienił się w przeciągu tego czasu. W 1986 roku był to temat ważny sam w sobie, natomiast w 2020 roku był już tylko pretekstem do podejmowania innych tematów i do walki politycznej. Na pewno jedną z przyczyn takiej zmiany jest ogólna sytuacja polityczna w Stanach Zjednoczonych. Wybory w 2020 roku były szczególne ze względu na wcześniejszą prezydenturę Donalda Trumpa, który głosił populistyczne poglądy i zgodnie z nimi podejmował kontrowersyjne decyzje (m.in. zaprzeczał istnieniu globalnego ocieplenia czy też zapowiadał opuszczenie NATO). Doprowadziło to do znacznej polaryzacji w dyskursie amerykańskim, którą widać również w temacie narkotyków.

Debatę w 2020 roku można również rozpatrywać w kategoriach zaproponowanych przez Wojciecha Bursztę (2007). Jego zdaniem kultura składa się z konkurencyjnych narracji. W swoim tekście pt. *Wojny metakulturowe i metakultura nowości* opisywał on polaryzację pomiędzy metakulturami nacjonalizmu oraz liberalizmu. Wydaje się, że dyskurs amerykański podczas wyborów prezydenckich był właśnie takim starciem dwóch metakultur, a debata na temat dekryminalizacji marihuany była tego odzwierciedleniem. Z jednej strony Partia Demokratyczna pozycjonowała siebie jako obrońcę liberalnego porządku, jednocześnie wpisując przeciwników w ramy metakultury nacjonalistycznej (zarzucając republikanom rasizm). Z drugiej natomiast Partia Republikańska stawiała siebie w roli obrońcy konserwatywnych wartości i krytykowała demokratów za zbyt liberalizm i nieodpowiedzialność (np. wskazując, że przedstawiciele Partii Demokratycznej chcą „legalizować narkotyki, a zakazywać plastikowych kubków”). Można również zauważyć, że narracje obu partii zmieniają się w kierunku tak zwanej nowomowy i występują w nich elementy charakterystyczne dla tego typu narracji, takie jak manichejskie podejście do świata, charakteryzowanie przeciwników politycznych jako wrogów czy trudności w budowaniu kompromisów i konsensusów (por. Jakubowska-Branicka 2017).

Można stwierdzić też, że przynajmniej część z pojawiających się wcześniej hipotez na temat popularności polityki narkotykowej opartej na prohibicji w Stanach Zjednoczonych ma swoje podstawy w narracjach występujących w dyskursie parlamentarnym.

W dyskursie z 2020 roku tematyka nierówności rasowej była mocno wyeksponowana. Sami politycy podawali argumenty, dlaczego polityka narkotykowa jest elementem systemowego rasizmu. Podobnie część polityków już w 1986 roku przeciwstawiała się zaostreniu polityki narkotykowej (wprowadzeniu kary śmierci za handel narkotykami) ze względu na wysoki poziom dyskryminacji na tle rasowym w systemie sprawiedliwości (nieproporcjonalna liczba skazanych z różnych grup etnicznych). Nie są to jednak jedyne argumenty przemawiające za tym, że polityka narkotykowa w Stanach Zjednoczonych ma charakter rasistowski. Wśród narracji pojawiających się w 1986 roku występują również takie, w których za problem narkotykowy obwinia się ludność Ameryki Łacińskiej (zwłaszcza Meksyku) oraz niewystarczającą walkę państw tego regionu z kartelami narkotykowymi. Wśród rozwiązań pojawiają się między innymi pomysły wzmocnienia granicy z Meksykiem.

Zdecydowanie bardziej skomplikowany jest temat względów ekonomicznych. W narracjach z procedowania obu ustaw można odnaleźć elementy wskazujące na to, że problem narkotykowy jest rozpatrywany również w perspektywie ekonomicznej, jednak wcale nie w takiej formie, jak jest to często przedstawiane. W narracjach republikańskich z 2020 roku ekonomiczny wymiar jest sprowadzony do umniejszania roli problematyki narkotyków, ponieważ – zgodnie z tą narracją – należy najpierw zająć się pomocą przedsiębiorcom, którzy ucierpieli w trakcie pandemii. W wypowiedziach niektórych demokratów podkreśla się korzyści ekonomiczne płynące z dekryminalizacji marihuany. Natomiast duża część stenogramów z 1986 roku poświęcona jest funduszom na wojnę z narkotykami i źródłom jej finansowania, postulowane jest też odcinanie wsparcia pieniężnego krajom, które nie współpracują lub współpracują niedostatecznie w zwalczaniu narkotyków. Pojawiają się również narracje, zgodnie z którymi handel narkotykami jest zły nie tylko dlatego, że narkotyki są szkodliwe, ale również dlatego, że proceder ten jest związany z praniem pieniędzy i tym, że dealerzy nie płacą podatków. Nie został jednak wprost podany argument, że dekryminalizacja czy legalizacja narkotyków może zaszkodzić pozycji ekonomicznej Stanów Zjednoczonych.

Interesujące natomiast jest poruszenie w 1986 roku innego wątku. Pojawił się wówczas pomysł, aby subwencje odciąć nie tylko krajom, które nie wykazują odpowiedniej współpracy w zakresie walki z narkotykami, ale również tym, które kupują cukier z Kuby (o jedną trzecią tańszy). Był to pomysł zdecydowanie wypływający z troski o pozycję ekonomiczną i polityczną Stanów Zjednoczonych (ustawa była procedowana w okresie zimnej wojny, a Kuba była krajem komunistycznym), natomiast niemający wiele wspólnego z samą polityką narkotykową. Ciekawe, że pojawił się przy okazji procedowania ustawy na temat narkotyków, być może właśnie ze względu na to, że zarówno walka z komunizmem, jak i wojna z narkotykami były ważnymi elementami prezydentury Reagana. Można się więc zastanawiać, czy z innymi substancjami nie było podobnie (tzn. czy nie zostały zakazane ze względu na to, że były domeną krajów konkurujących ekonomicznie i/lub politycznie ze Stanami Zjednoczonymi).

Wartym namysłu wątkiem jest także pochwała zmiany zwyczajów ludności innego kraju. W stenogramach z 1986 roku kilkakrotnie pojawiła się historia skutecznego nacisku na Turcję, gdzie mak lekarski (z którego wyrabia się opium) był częścią kuchni lokalnej ludności. Poprzez naciski polityków amerykańskich przestano w Turcji używać tej rośliny. Jest to na pewno ciekawy i kontrowersyjny

wątek – nie tylko ze względu na forsowanie polityki narkotykowej opartej na prohibicji, ale także z powodu ogólnego zaangażowania Stanów Zjednoczonych w sprawy wewnętrzne innych państw i tego konsekwencji (np. można zastanowić się nad analogią między wojną z narkotykami a wojną z terroryzmem). Warto rozwinąć ten temat w innych badaniach.

Na koniec należy przyznać rację Howardowi Beckerowi, twierzącemu, że w latach osiemdziesiątych przywiązanie do purytańskich wartości również odegrało dużą rolę w podejściu do narkotyków. W narracjach z 1986 roku poruszany był m.in. wątek produktywności, która ma przyczynić się do rozwoju społeczeństwa (i pracy jako nadrzędnego celu w życiu). Politycy martwili się, że życie wielu młodych ludzi zostanie zrujnowane, ponieważ nie będą oni mogli mieć produktywnego życia. Pojawiały się także sformułowania, że narkotyki „zniewalają” ludzi, a więc dokładnie to, o czym pisał Becker, wskazując na przywiązanie do humanitaryzmu. Jednak w 2020 roku podejście było już inne. Może mieć na to wpływ zmiana wartości, którym hołduje amerykańskie społeczeństwo. W teorii Beckera najważniejsze były przecież wartości centralne dla danej społeczności. Społeczeństwo amerykańskie z 2020 roku to już nie to samo społeczeństwo co w 1986 roku (por. McCusker 2019). Na pewno na zmiany wpłynęło wiele wydarzeń ogólnospołecznych i ogólnohistorycznych, jak koniec zimnej wojny, zamachy terrorystyczne oraz nieudane interwencje na Bliskim Wschodzie (por. Soric 2016), rozwój internetu, a więc większy i swobodniejszy dostęp do informacji, oraz ruchy na rzecz grup dyskryminowanych (np. wspomniane *Black Lives Matter* czy kampania #MeToo). Do czynników sprzyjających zmianie wartości należy również zaliczyć kryzys finansowy z 2008 roku (por. Mukunda 2018) oraz konsekwencje obecnie trwającej pandemii (por. van Kessel i in. 2021; Schneider i in. 2021). Mit *American Dream* wydaje się coraz mniej realistyczny (Guerrieri, Fogli 2019). W tej chwili ważnym tematem jest również ryzyko katastrofy klimatycznej, a obecna polityka narkotykowa negatywnie wpływa na środowisko (McSweeney 2015). Wydaje się więc, że koncepcja Beckera jest wciąż aktualna, a zmiana podejścia do narkotyków wynika raczej ze zmiany wartości społeczeństwa amerykańskiego. Można zaryzykować stwierdzenie, że zmiany w dyskursie na temat polityki narkotykowej nie są jedynie odzwierciedleniem zmiany podejścia do narkotyków, lecz również ogólnych przewartościowań. Dużo bardziej niż osobisty sukces, który staje się coraz mniej realny, liczą się współcześnie równość czy ekologia. Dodatkowo wspomniana przez Gautama Mukundę (2008) coraz większa polityczna (i aksjologiczna) polaryzacja wpływa na kształt dyskusji parlamentarnych, które obecnie są dużo bardziej wrogie i powierzchowne niż w latach osiemdziesiątych.

Zakończenie

Ze względu na dominację Stanów Zjednoczonych w międzynarodowej polityce narkotykowej i ich wpływ na rozwiązania przyjmowane w innych krajach, istotne wydaje się dokładniejsze przyjrzenie się powodom, dla których polityka narkotykowa tego państwa została zbudowana w taki, a nie inny sposób. W tym celu przeanalizowałam metodą narracyjną stenogramy z dyskusji na temat polityki narkotykowej z Kongresu Stanów Zjednoczonych. Dotyczyły one procedowania ustaw Anti-Drug Abuse Act z 1986 roku oraz poprawki dekryminalizującej marihuanę na poziomie federalnym z 2020 roku. Dyskurs amerykański bardzo zmienił się w tym czasie. W roku 1986 problem narkotyków

dominował, natomiast w 2020 roku był on jedynie pretekstem do dyskusji na temat rasizmu i ekonomicznych skutków pandemii koronawirusa. W 1986 roku przedstawiciele obu partii zgadzali się ze sobą i porozumieli się w tej sprawie ponadpartyjnie, natomiast w 2020 roku temat był wykorzystywany do walki politycznej. Analiza potwierdziła również niektóre z hipotez, dlaczego Stany Zjednoczone zdecydowały się prowadzić prohibicyjną politykę narkotykową. Wydaje się, że Howard Becker miał słuszość, pisząc, że zażywania narkotyków nie można pogodzić z ważnymi dla społeczeństwa amerykańskiego wartościami. Należy jednak zaznaczyć, że od czasu opublikowania przez Beckera *Outsiderów* te wartości się zmieniły, a wraz z nimi również podejście do narkotyków. Warto także uwzględnić, że Beckera interesowało również to, kto i dlaczego ustala normy. Na pewno w amerykańskim dyskursie można zauważyć wpływy różnych grup interesów (czy jak określiłby je Burszta „kultur”) na prezentowane narracje – na przykład instytucjom antynarkotykowym zależy będzie na podtrzymaniu wojny z narkotykami, która jest warunkiem ich istnienia⁵. Dużo racji mają też osoby wskazujące, że polityka narkotykowa w Stanach Zjednoczonych ma podłoże rasowe i jest formą systemowego rasizmu. Trudno jednak ocenić, w jakim stopniu aspekt ekonomiczny był przeważający i być może dla zweryfikowania tej hipotezy należy zwrócić się ku wcześniejszym stenogramom (z początków XX wieku). Warto również rozwinąć wątek nie tylko interesów ekonomicznych, ale i politycznych, ponieważ wydaje się, że to właśnie aspekty związane z politycznym układem sił, ideologią większości parlamentarnej czy też chęcią pozyskania głosów danej części społeczeństwa odgrywają dominującą rolę podczas budowania narracji i głosowań (a nie np. wyniki badań naukowych).

Bibliografia

Abucewicz Monika (2012) *Narkomania. Problem społeczny w perspektywie konstruktywistycznej*. Warszawa: Instytut Profilaktyki Społecznej i Resocjalizacji.

Barrett Stacy (b.d.) *Medical Marijuana and Federal Law*. Criminal Defense Lawyer (<https://www.criminaldefenselawyer.com/resources/criminal-defense/federal-crime/medical-marijuana-federal-laws.htm>) [dostęp: 18.08.2021].

Barthes Roland (1968) *Wstęp do analizy strukturalnej opowiadań*. Przełożyła Wanda Błońska. „Pamiętnik Literacki”, t. 59, nr 4, s. 327–359.

Becker Howard S. (2009) *Outsiderzy. Studia z socjologii dewiacji*. Przełożyła Elżbieta Zakrzewska-Manterys. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.

Berger Peter, Luckmann Thomas (2010) *Społeczne tworzenie rzeczywistości*. Przełożył Józef Niżnik. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.

Bewley-Taylor David (2003) *Challenging the UN drug control conventions: problems and possibilities*. „International Journal of Drug Policy”, vol. 14, s. 171–179 ([https://doi.org/10.1016/S0955-3959\(03\)00005-7](https://doi.org/10.1016/S0955-3959(03)00005-7)).

Biznes.gov.pl (2021) *Kiedy przedsiębiorca potrzebuje koncesji, zezwolenia lub wpisu do rejestru działalności regulowanej* (<https://www.biznes.gov.pl/pl/portal/00116>) [dostęp: 24.01.2022].

---

5 Szczegółowo opisał to m.in. Richard Davenport-Hines (2006) w historii Harry’ego Anslingera, przez ponad 30 lat szefa Federalnego Biura ds. Narkotyków, który początkowo wyrażał pogląd o nieszkodliwości marihuany, by następnie fabrykować dowody na szkodliwość tej substancji, co miało zwiększyć dotacje dla jego instytucji.

- Bruner Jerome (1991) *The Narrative Construction of Reality*. „Critical Inquiry”, vol. 18, s. 1–21 (<https://doi.org/10.1086/448619>).
- Burszta Wojciech (2007) *Wojny metakulturowe i metakultura nowości*. „O swoistości badań nad kulturą. Kultura Współczesna. Teoria, Interpretacje, Praktyka”, nr 1(51), s. 8–38 (https://www.nck.pl/upload/archiwum_kw_files/artykuly/3._wojciech_jezry_burszta_-_wojny_metakulturowe_i_metakultura_nowosci.pdf) [dostęp: 20.04.2022].
- Congress.gov (b.d.) (<https://congress.gov>) [dostęp: 21.04.2022].
- Davenport-Hines Richard (2006) *Odurzeni. Historia narkotyków 1500–2000*. Przełożyła Agnieszka Cioch. Warszawa: W.A.B.
- Drucker Ernest (2003) *Deconstructing international drug prohibition*. „International Journal of Drug Policy”, vol. 14, s. 201–202 ([https://doi.org/10.1016/S0955-3959\(03\)00008-2](https://doi.org/10.1016/S0955-3959(03)00008-2)).
- EMCDDA (2010) *Harm reduction: evidence, impacts and challenges* (https://www.emcdda.europa.eu/publications/monographs/harm-reduction_en) [dostęp: 24.01.2022].
- Farthing Linda, Lebedur Kathryn (2015) *Habeas Coca. Bolivia's Community Coca Control*. New York, NY: Open Society Foundations.
- Fazey Cindy (2003) *The Commission on Narcotic Drugs and the United Nations International Drug Control Programme: politics, policies and prospect for change*. „International Journal of Drug Policy”, no. 14, s. 155–169 ([https://doi.org/10.1016/S0955-3959\(03\)00004-5](https://doi.org/10.1016/S0955-3959(03)00004-5)).
- Fertig Natalie (2020) *Black Lives Matter movement sparks 'collective awakening' on marijuana policies*. „Politico” z dn. 9 lipca (<https://www.politico.com/news/2020/08/07/black-lives-matter-movement-marijuana-policies-392434>) [dostęp: 18.08.2021].
- Fordham Ann (2020) *The war on drugs is built on racism. It's time to decolonise drug policies*. „International Drug Policy Consortium” z dn. 26 czerwca (<https://idpc.net/blog/2020/06/the-war-on-drugs-is-built-on-racism-it-s-time-to-decolonise-drug-policies/>) [dostęp: 18.08.2021].
- Foucault Michel (2010) *Bezpieczeństwo, terytorium, populacja*. Przełożył Michał Herer. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
- Gelber Jonathan (2021) *How Len Bias's death helped launch the US's unjust war on drugs*. „The Guardian” z dn. 29 stycznia (<https://www.theguardian.com/sport/2021/jun/29/len-bias-death-basketball-war-on-drugs>) [dostęp: 18.08.2021].
- Guerrieri Veronica, Fogli Alessandra (2019) *The End of the American Dream? Inequality and Segregation in US Cities*. Becker Friedman Institute for Economics at the University of Chicago, z dn. 12 sierpnia (<https://bfi.uchicago.edu/insight/research-summary/the-end-of-the-american-dream-inequality-and-segregation-in-us-cities/>) [dostęp: 15.01.2022].
- Hoffmann Beata (2014) *Narkotyki w kulturze młodzieżowej*. Kraków: Oficyna Wydawnicza Impuls.
- Jakubowska-Branicka Iwona (2017) *Mentalność demokratyczna a dogmatyzm. Przemiany postaw społeczeństwa polskiego w procesie demokratyzacji*. „Zoon Politikon”, nr 8, s. 9–32 (<https://doi.org/10.4467/2543408XZOP.17.001.9260>).
- Jones Michael, McBeth Mark (2010) *A Narrative Policy Framework: Clear Enough to Be Wrong?* „The Policy Studies Journal”, vol. 38, no. 2, s. 329–353 (<https://doi.org/10.1111/j.1541-0072.2010.00364.x>).
- Kessel Patrick van, Baronavski Chris, Scheller Alissa, Smith Aaron (2021) *In Their Own Words, Americans Describe the Struggles and Silver Linings of the COVID-19 Pandemic*. Pew Research Center z dn. 5 marca (<https://www.pewresearch.org/2021/03/05/in-their-own-words-americans-describe-the-struggles-and-silver-linings-of-the-covid-19-pandemic/>) [dostęp: 19.01.2022].
- Kępski Piotr (2020) *Defining „the marijuana problem”: An Analysis of the Polish daily press, 2015–2016*. „Nordic Studies on Alcohol and Drugs”, vol. 38(4), s. 361–376 (<https://doi.org/10.1177/1455072520936807>).

Khan Shariq (2020) *Weed stocks surge as Kamala Harris vows to decriminalize pot in debate*. Reuters z dn. 8 października (<https://www.reuters.com/article/us-cannabis-stocks-idUSKBN26T3IH>) [dostęp: 18.08.2021].

Krawczyk Dawid (2021) *Pandemia pogarsza kryzys opioidowy w USA. Rekordowa liczba śmierci z przedawkowania*. „Krytyka Polityczna” z dn. 2 sierpnia (<https://krytykapolityczna.pl/narkopolityka/globalnenarko/pandemia-covid-usa-kryzys-opioidowy/>) [dostęp: 18.08.2021].

Latour Bruno (1993) *The Pasteurization of France*. Przełożyli Alan Sheridan, John Law. Cambridge, MA, London: Harvard University Press.

Latour Bruno, Woolgar Steve (2020) *Życie laboratoryjne: konstruowanie faktów naukowych*. Przełożyli Krzysztof Abriszewski, Paweł Gąska, Maciej Smoczyński, Adrian Zabielski. Warszawa: Narodowe Centrum Kultury.

Levins Hoag (2021) *The War on Drugs as Structural Racism*. Penn LDI z dn. 7 czerwca (<https://ldi.upenn.edu/our-work/research-updates/the-war-on-drugs-as-structural-racism/>) [dostęp: 18.08.2021].

London Jeffrey M. (2009) *How the Use of Marijuana Was Criminalized and Medicalized 1906–2004. A Foucaultian history of Legislation in America*. Ontario: The Edwin Mellen Press.

McCusker James (2019) *Should we be alarmed about changing American values?* „HeraldNet” z dn. 31 sierpnia (<https://www.heraldnet.com/business/should-we-be-alarmed-about-changing-american-values/>) [dostęp: 16.01.2022].

McGinty Emma, Samples Hillary, Bandara Sachini N., Saloner Brendan, Bachhuber Marcus A., Barry Colleen L. (2016) *The emerging public discourse on state legalization of marijuana for recreational use in the US: Analysis of news media coverage, 2010–2014*. „Preventive Medicine”, vol. 90, s. 114–120 (<https://doi.org/10.1016/j.ypmed.2016.06.040>).

McSweeney Kendra (2015) *The Impact of Drug Policy on the Environment*. New York, NY: Open Society Foundations.

Międzynarodowa Konwencja Opjumowa. Haga.1912.01.23. Protokół zamknięcia III Konferencji Opjumowej. Haga.1914.06.25 (1922) (<https://www.prawo.pl/akty/dz-u-1923-9-55,16777310.html>) [dostęp: 18.08.2021].

Mishler Elliot (1995) *Models of Narrative Analysis. A Typology*. „Journal of Narrative and Life History”, vol. 5(2), s. 87–123 (<https://doi.org/10.1075/jnlh.5.2.01mod>).

Molano-Cruz Giovanni (2017) *A View from the South: The Global Creation of the War on Drugs*. „Contexto International”, vol. 39(3), s. 635–655 (<https://doi.org/10.1590/s0102-8529.2017390300009>).

Mukunda Gautam (2018) *The Social and Political Costs of the Financial Crisis, 10 Years Later*”. „Harvard Business Review” z dn. 25 września (<https://hbr.org/2018/09/the-social-and-political-costs-of-the-financial-crisis-10-years-later>) [dostęp: 18.01.2022].

Pawliszak Piotr (2017) *Analiza narracyjna dyskursu publicznego. W poszukiwaniu struktur kulturowych i procesów narzucania znaczeń formujących politykę ekologiczną* [w:] Marek Czyżewski, Michał Otrocki, Tomasz Piekot, Jerzy Stachowiak, red., *Analiza dyskursu publicznego. Przegląd metod i perspektyw badawczych*. Warszawa: Wydawnictwo Akademickie Sedno, s. 67–94.

Plucińska Maria (2020) *Narracje w polskim dyskursie parlamentarnym na temat medycznej marihuany. Analiza krytyczna* [w:] Wioletta Nowak, Katarzyna Szalotka, red., *Zdrowie i style życia. Determinanty długości życia*. „Prace Naukowe Wydziału Prawa, Administracji i Ekonomii Uniwersytetu Wrocławskiego”, Wrocław: Uniwersytet Wrocławski, s. 343–356.

Powell Benjamin (2013) *The Economics Behind the U.S. Government’s Unwinnable War on Drugs*. The Library of Economics and Liberty z dn. 1 lipca (<https://www.econlib.org/library/Columns/y2013/PowellDrugs.html>) [dostęp: 18.08.2021].

Schneider Eric, Blendon Robert, Benson John, Shah Arnav (2021) *After a Year of Pandemic and Crisis, How Have Americans’ Values Changed?* The Commonwealth Fund z dn. 21 marca (<https://www.commonwealthfund.org/blog/2021/after-year-pandemic-and-crisis-how-have-americans-values-changed>) [dostęp: 16.01.2022].

Sheehey Maeve (2021) *Psaki: Biden unmoved on marijuana legalization despite Schumer legislation*. „Politico” z dn. 14 lipca (<https://www.politico.com/news/2021/07/14/biden-marijuana-legalization-499642>) [dostęp: 18.08.2021].

Sławkowa Ewa (2006) *Dyskursywnie o dyskursie*. „Białostockie Archiwum Językowe”, nr 6, s. 89–96 (<https://doi.org/10.15290/baj.2006.06.07>).

Smith Brett, Monforte Javier (2020) *Stories, new materialism and pluralism: Understanding, practicing and pushing the boundaries of narrative analysis*. „Methods in Psychology”, no. 2 (<https://doi.org/10.1016/j.metip.2020.100016>).

Soric Miodrag (2016) *Opinion: September 11 was a historic turning point*. DW z dn. 1 września (<https://www.dw.com/en/opinion-september-11-was-a-historic-turning-point/a-19542466>) [dostęp: 17.01.2022].

Spector Malcolm, Kitsuse John (2001) *Constructing Social Problems*. New York, NY: Transaction Publishers.

United Nations (b.d.) *Chapter VI. Narcotic drugs and psychotropic substances* (https://treaties.un.org/pages/ViewDetailsIV.aspx?src=TREATY&mtdsg_no=VI-2&chapter=6&Temp=mtdsg4&clang=_en) [dostęp: 18.08.2021].

United Nations (b.d.) *The 1912 Hague International Opium Convention* (<https://www.unodc.org/unodc/en/frontpage/the-1912-hague-international-opium-convention.html>) [dostęp: 18.08.2021].

Ustawa z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców. Dz.U. z 2018 r., poz. 646 (<https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU20180000646/U/D20180646Lj.pdf>) [dostęp: 24.01.2022].

Cytowanie

Maria Plucińska (2022) *Narracje na temat polityki narkotykowej w amerykańskim dyskursie parlamentarnym*. „Przegląd Socjologii Jakościowej”, t. 18, nr 3, s. 32–53 (<https://doi.org/10.18778/1733-8069.18.3.03>).

Narratives in the American Parliamentary Discourse on Drug Policy

Abstract: The United States plays an important role in determining international drug policy. It is also one of the first countries which made legal regulations on psychoactive substances. For more than hundred years, the USA had believed that prohibition was the best solution for the drug problem. However, at the end of 2020, the American policy on drugs changed and became more liberal, especially in relation to marijuana. On December 4th, 2020, the House of Representatives voted in favor of marijuana decriminalization on federal level and now it is proceeding in Senate. On December 3rd, the status of marijuana in the UN Single Convention on Narcotic Drugs was changed and it was erased from the list of dangerous substances without medical use. In this article, I will show the changes of narratives on drugs presented in Congress. I am interested in how various perspectives affect choosing solutions. Therefore, I will use the narrative method to analyze transcripts from the proceedings of two laws: Anti-Drug Abuse Act of 1986, which was a result of Ronald Reagan’s “zero tolerance” policy, as well as the 2020 marijuana decriminalization amendment. I will show main narratives presented by members of the Democratic party and the Republican party, as well as how they were changing with the passage of time. I will also present which of the existing hypotheses on the issue are supported by the narrative analysis of parliamentary discourse.

Keywords: drug policy, narrative analysis, psychoactive substances, parliamentary discourse